

การพัฒนาแนวปฏิบัติทางการพยาบาลตามแนวทาง 3E MOARATF เพื่อการดูแลผู้ป่วย
ติดเชื้อในกระแสโลหิต (Sepsis) แผนกอายุรกรรมหญิง โรงพยาบาลราชสีไศล

อัญมณี ศิริจันดา, พย.บ.*

สุกัญญา ตรีเมฆ, พย.บ.**

หอผู้ป่วยอายุรกรรมหญิง โรงพยาบาลราชสีไศล

บทคัดย่อ

บทนำ ภาวะติดเชื้อในกระแสเลือด (Sepsis) เป็นภาวะวิกฤติที่พบบ่อยและมีแนวโน้มที่สูงขึ้นทั้งในประเทศไทยและทั่วโลก การได้รับการพยาบาลและรักษาเหมาะสมตามแนวทางปฏิบัติที่มีคุณภาพ รวดเร็วและถูกต้องจะช่วยลดความรุนแรงของโรคและความเสี่ยงต่อการเสียชีวิตได้

วัตถุประสงค์: 1) เพื่อพัฒนาแนวปฏิบัติทางการพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสโลหิตในหอผู้ป่วยอายุรกรรมหญิง โดยใช้หลัก 3E MOARATF และ 2) เพื่อประเมินผลลัพธ์ของแนวปฏิบัติทางการพยาบาลตามแนวทาง 3E MOARATF ในผลลัพธ์ที่คาดหวัง ได้แก่ การได้รับยาปฏิชีวนะภายใน 1 ชั่วโมง การได้รับสารน้ำอย่างเพียงพอและอัตราการเสียชีวิต

วิธีการศึกษา: เป็นการพัฒนารูปแบบบริการต่อเนื่อง (Continuous Quality Improvement) ด้วยกระบวนการ PDCA 2 วงรอบ และ ใช้กรอบแนวคิดของ AACN Synergy Model และ Donabedian Model ในการทบทวนหลักฐานเชิงประจักษ์เพื่อพัฒนารูปแบบทางการพยาบาล กลุ่มตัวอย่างคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง แบ่งเป็น พยาบาลวิชาชีพ จำนวน 14 ราย และผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสโลหิตจำนวน 68 ราย แบ่งเป็น 2 กลุ่มคือกลุ่มใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้นจำนวน 34 ราย และ กลุ่มให้บริการตามแนวทางปกติ 34 ราย เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย 1) แบบรวบรวมข้อมูลทางคลินิกและฐานข้อมูลกลุ่มตัวอย่างผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสโลหิต 2) แบบประเมินความรู้และการปฏิบัติสำหรับพยาบาล 3) แบบประเมินความพึงพอใจ และ 4) แนวปฏิบัติทางการพยาบาล ตามแนวทาง 3E MOARATF เพื่อการดูแลผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสโลหิต (Sepsis) แผนกอายุรกรรมหญิง ประเมินความตรงเชิงเนื้อหาได้ค่า CVI = 0.6-1 เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือน ตุลาคม 2568- เมษายน 2569 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้านรูปแบบบริการและข้อมูลเชิงปริมาณ ด้วยสถิติเชิงพรรณนาและเปรียบเทียบอัตราการตายหลังการใช้รูปแบบการพยาบาลที่พัฒนาขึ้น

ผลการศึกษา: พบว่า ผลลัพธ์กระบวนการดูแลแบบ 3E MOARATF ประกอบด้วย 1) Early Recognition(การคัดกรอง/วินิจฉัยอย่างรวดเร็ว) 2) Early Intervention(การรักษาเบื้องต้นอย่างรวดเร็ว) 3) Early Re-evaluation(การประเมินซ้ำอย่างรวดเร็ว) 4) M: Measure Lactate Level การเจาะและติดตามค่า Lactate 5) O: Obtain Blood Culture การส่งเพาะเชื้อก่อนให้ยาปฏิชีวนะ 6) Antibiotics Broad-Spectrum การให้ยาปฏิชีวนะที่ครอบคลุมเชื้อภายใน 1 ชม. 7) R: Rapid Fluid Resuscitation การให้สารน้ำชนิด Crystalloid 8) Apply Vasopressor เมื่อให้สารน้ำเต็มที่ แต่ค่า Mean Arterial Pressure ต่ำกว่า 65 mmhg. พิจารณาให้ยากระตุ้นความดันโลหิตทันที 9) T: Target รักษาระดับ Mean Arterial Pressure(MAP) \geq 65 mmhg 10) F: Fluid Responsiveness ประเมินการตอบสนองต่อสารน้ำ

ภายหลังการใช้แนวปฏิบัติพบว่า พยาบาลมีระดับความรู้และการปฏิบัติ ในการดูแลผู้ป่วยที่มีภาวะติดเชื้อในกระแสโลหิตระดับมาก (M=8.69, SD 0.32) ร้อยละ 98.36 พยาบาลวิชาชีพมีการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติ ร้อยละ 92 ผู้ป่วย Sepsis และ Severe Septic Shock ที่ไม่ได้รับยาปฏิชีวนะภายใน 1 ชั่วโมงและได้รับสารน้ำอย่างเพียงพอสูงขึ้น ร้อยละ 97.37 อัตราการเสียชีวิตลดลงจากร้อยละ 15.6 เป็นร้อยละ 7.01 (RR=0.45, 95% CI = 0.09-2.14) และเจ้าหน้าที่มีความพึงพอใจของพยาบาลต่อรูปแบบที่พัฒนาอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุดร้อยละ 100

คำสำคัญ: แนวปฏิบัติทางการพยาบาล , ติดเชื้อในกระแสเลือด, 3E MOARATF